

Tézy na záverečné skúšky – rozširujúce štúdium PEP
Predprimárna pedagogika

1. **Predprimárna pedagogika ako vedná disciplína** – vymedzenie predprimárnej pedagogiky ako čiastkovej disciplíny všeobecnej pedagogiky a zároveň ako aplikovanej pedagogickej disciplíny zameranej na výchovu a vzdelávanie detí v predškolskom veku. Analýza jej cieľov, funkcií a postavenia v systéme pedagogických vied.

Aplikačná otázka: Ako by ste využili poznatky predprimárnej pedagogiky pri riešení situácie, keď sa nové dieťa nevie adaptovať v materskej škole?

2. **Pedagogizácia detstva v kontexte spoločnosti a vzdelávania** – analýza pedagogizácie detstva ako spoločensko-kultúrne determinovaného procesu, prostredníctvom ktorého dochádza k cielej intervencii do života dieťaťa v rámci inštitucionalizovanej výchovy a vzdelávania.

Aplikačná otázka: Ako by ste upravili každodenný režim v materskej škole tak, aby nedochádzalo k nadmernej pedagogizácii detstva, ale zároveň boli zachované edukačné ciele a požiadavky kurikula?

3. **Práva dieťaťa a ich aplikácia v predprimárnom vzdelávaní** – vymedzenie základných práv dieťaťa podľa Deklarácie práv dieťaťa a Dohovoru o právach dieťaťa so zreteľom na kategórie zodpovednosti za ochranu detstva. Reflexia ich uplatňovania v profesijnej činnosti učiteľa materskej školy, najmä v oblasti rešpektovania dôstojnosti dieťaťa, ochrany jeho práv a podpory jeho optimálneho rozvoja.

Aplikačná otázka: Ako by ste reagovali, keby ste boli svedkom porušovania práv dieťaťa (napr. ponižovanie) v triede?

4. **Koncepcie detstva a rané detstvo v pedagogickom diskurze** – teoretická analýza chápania detstva v pedagogických vedách a vývinu antropologických konštruktov detstva v historickom a kultúrnom kontexte. Reflexia významu raného detstva ako kľúčovej vývinovej etapy a jeho vplyvu na formovanie osobnosti dieťaťa.

Aplikačná otázka: Ako by sa zmenil váš prístup k dieťaťu, keby ste ho vnímali ako aktívneho tvorcu vlastného učenia?

- 5. Edukačné prístupy a programy ranej starostlivosti** – analýza premien edukačných prístupov k deťom v ranom veku, vrátane programov ranej starostlivosti a povinného predprimárneho vzdelávania. Charakteristika ich štruktúry, obsahu a aplikácie jednotlivých komponentov zameraných na podporu komplexného rozvoja dieťaťa od narodenia po vstup do primárneho vzdelávania.

Aplikačná otázka: Ako by ste prepojili požiadavky povinného predprimárneho vzdelávania s princípmi hry a prirodzeného učenia sa detí?

- 6. Pedagogicky podmienené stratégie v predprimárnom vzdelávaní** – teoretická analýza pedagogických stratégií ako nástrojov cielenej intervencie do procesu výučby a výchovy, zameraných na podporu komplexného rozvoja dieťaťa v predškolskom veku, vychádzajúcich z relevantných vývinových teórií.

Aplikačná otázka: Akú stratégiu by ste zvolili pri práci s dieťaťom, ktoré má problém sústrediť sa?

- 7. Vývinové špecifiká dieťaťa a ich rozvoj v procese výučby** – charakteristika kľúčových osobnostných, sociálnych, kognitívnych a morálnych aspektov vývinu dieťaťa v predškolskom období a analýza možností ich rozvíjania prostredníctvom adekvátnych pedagogických stratégií v podmienkach materskej školy.

Aplikačná otázka: Ako by ste prispôbili aktivitu tak, aby súčasne podporovala sociálny aj kognitívny rozvoj detí?

- 8. Laická a erudovaná edukácia detí predškolského veku** – komparatívna analýza neformálnych (laických) a profesionálnych (erudovaných) prístupov k výchove a vzdelávaniu detí, so zreteľom na ich východiská, charakteristiky a význam pre rozvoj dieťaťa v predškolskom období.

Aplikačná otázka: Ako by ste vysvetlili rodičom význam odbornej pedagogickej práce v MŠ oproti „bežnej starostlivosti“ doma?

- 9. Proces výučby a učenia sa v materskej škole** – charakteristika výchovno-vzdelávacieho procesu v predprimárnom vzdelávaní na základe koncepcií učenia sa a teórií vyučovania. Analýza vybraných teórií učenia sa, ich diferenciácia a možnosti aplikácie v didaktickej praxi materskej školy, vrátane formovania didaktického profilu učiteľa.

Aplikačná otázka: Ako by ste aplikovali teóriu učenia (napr. konstruktivizmus, behaviorizmus, sociokonštruktivizmus) pri plánovaní aktivity pre deti?

10. Koncepcie predprimárneho vzdelávania a profesia učiteľa – teoretická analýza základných koncepcií predprimárneho vzdelávania a ich determinujúceho vplyvu na profesijnú činnosť učiteľa materskej školy, vrátane uplatňovania didaktických princípov a stratégií v pedagogickej praxi.

Aplikačná otázka: Ako ovplyvňuje zvolená koncepcia (napr. dieťa v centre pozornosti) vaše každodenné rozhodovanie v triede?

11. Projektovanie a realizácia edukačného procesu v materskej škole – charakteristika procesu projektovania, plánovania, prípravy, realizácie a hodnotenia výchovno-vzdelávacieho programu v podmienkach predprimárneho vzdelávania, vrátane analýzy spôsobov modelovania výučby a výchovy so zreteľom na ich špecifiká.

Aplikačná otázka: Ako by ste naplánovali týždennú tému (napr. „Jar“) vrátane cieľov, aktivít a hodnotenia?

12. Procesy učenia sa a vyučovania v predprimárnom vzdelávaní – teoretická analýza procesov učenia sa dieťaťa a vyučovania v podmienkach materskej školy so zreteľom na ich didaktické ovplyvňovanie. Charakteristika špecifik učiaceho sa dieťaťa v predškolskom veku a identifikácia kľúčových komponentov týchto procesov vrátane ich vzájomnej interakcie.

Aplikačná otázka: Ako by ste podporili aktívne učenie detí počas riadenej činnosti?

13. Učiteľ a didaktické špecifiká predprimárneho vzdelávania – reflexia profesijného profilu učiteľa v kontexte podpory učenia sa a rozvoja dieťaťa. Komparácia didaktických špecifik predprimárneho vzdelávania s vyššími stupňami vzdelávacieho systému so zreteľom na ich podobnosti a odlišnosti.

Aplikačná otázka: V čom by ste upravili svoju výučbu oproti učiteľovi na základnej škole?

14. Komplementárne a podporné komponenty výučby v predprimárnom vzdelávaní –

teoretická analýza podporných prvkov procesu, ktoré podmieňujú efektívnosť učenia sa dieťaťa, vrátane ich funkcie a uplatnenia v podmienkach materskej školy.

Aplikačná otázka: Ako by ste upravili prostredie triedy, aby podporovalo samostatnosť detí?

15. Hra ako didaktický prostriedok a stratégie učenia sa – charakteristika projektovania

detskej hry ako kľúčového didaktického prostriedku, vrátane typológie a vývinových etáp hier. Analýza využívania metód, organizačných foriem a stratégií učenia sa v herných aktivitách a ich aplikácia v konkrétnych edukačných situáciách.

Aplikačná otázka: Navrhnite konkrétnu hru, ktorá rozvíja matematické predstavy detí.

16. Edukačné ciele, učivo a ich didaktická transformácia – teoretická analýza

edukačných cieľov a ich významu v riadení výchovno-vzdelávacieho procesu v materskej škole. Charakteristika didaktického operovania s učivom, vrátane jeho transformácie a organizácie so zreteľom na špecifiká predprimárneho vzdelávania.

Aplikačná otázka: Ako by ste transformovali (operacionalizovali) konkrétny výkonový štandard do edukačného cieľa?

17. Pedagogické diagnostikovanie a evalvácia v predprimárnom vzdelávaní –

vymedzenie pedagogického diagnostikovania ako súčasti riadenia výchovno-vzdelávacieho procesu, jeho cieľov, nástrojov a významu pre individualizáciu rozvoja dieťaťa. Analýza evalvácie ako procesu hodnotenia kvality výchovno-vzdelávacej činnosti v podmienkach materskej školy

Aplikačná otázka: Ako by ste sledovali pokrok dieťaťa v oblasti jemnej motoriky?